

BoerenNatuur pakt handschoen Henk Bleker op

Agrarische natuurverenigingen (anv's) moeten de verantwoordelijkheid aandurven voor de uitvoering en kwaliteit van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Anders is agrarisch natuurbeheer ten dode opgeschreven. Dat zei voorzitter Everhardus Togtema donderdag 17 maart jl. op de algemene voorjaarsvergadering van BoerenNatuur. Togtema reageerde hiermee op de ideeën van staatssecretaris Henk Bleker over het nieuwe Europese Landbouwbeleid. Volgens Bleker moet agrarisch natuurbeheer worden opgepakt door boerencollectieven die het Europese geld effectief kunnen inzetten. Prima, vindt Togtema, maar dan wel onder voorwaarden. Zo is er een praktisch en gebruiksvriendelijk vergoedingstelsel nodig en moet de controledruk naar beneden. Ook moeten de anv's faciliteiten krijgen om de zwaardere taak die zij in de uitvoering van het beleid krijgen ook te kunnen waarmaken. „Aan de andere kant mag het ook niet zo zijn dat de vereenvoudiging zo ver doorschiet dat de kwaliteit er onder lijdt.” Om de uitvoering en kwaliteit van het agrarisch natuurbeheer goed op te kunnen pakken, moeten de verenigingen ook naar hun eigen organisatie kijken, stelde de voorzitter. „Mogelijk betekent het dat anv's moeten fuseren om voldoende bestuurskracht te kunnen blijven genereren. Ik zie het als een belangrijke opgave voor BoerenNatuur om de anv's in dit proces de komende jaren actief te ondersteunen.”

Evaluatie SNL

De invoering van het nieuwe Stelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) is allerminst vlekkeloos verlopen. Het regende de afgelopen maanden bij BoerenNatuur klachten en vragen van ANV's. BoerenNatuur heeft de zaak op verschillende plaatsen aangekaart. In overleg met de andere koepels en LTO zijn de knelpunten in kaart gebracht. Samengevat gaat het om de volgende knelpunten:

- SNL is een schip met 12 kapiteins. Er is te weinig centrale regie van het Interprovinciaal Overleg (IPO). Provincies bedenken eigen regels. Dit doet afbreuk aan de doelstellingen van SNL. Bovendien voelen provincies zich onvoldoende verantwoordelijk voor centrale knelpunten, zoals het slecht functioneren van de toolkit en late betalingen.
- Er is nog onvoldoende erkenning voor de ANV's als gebiedscoördinator voor collectief agrarisch natuurbeheer. Provincies durven geen vertrouwen aan de ANV's te geven en nemen hierin ook de koepels niet serieus. Ook zijn er nog steeds provincies die de ANV's niet zien als de vanzelfsprekende organisaties voor de gebiedscoördinatie.
- De regeling voor organisatiekostensubsidies is ontoereikend. Zo zit ganzenopvang nog niet in de regeling. En de regeling wordt verschillend toegepast. BoerenNatuur pleit voor uniforme landelijke normkosten waar elke ANV mee uit de voeten kan.
- Doordat de Provincies geen vertrouwen geven aan de ANV's, ontbreekt de basis voor certificering. In verband hiermee heeft BoerenNatuur haar leden geadviseerd het verbeteren van de kwaliteitshandboeken op te schorten. *lees verder...*

ANNEMARIE PELETIER: NIEUWE CONSULENT BOERENNATUUR

Vanaf 1 maart ben ik werkzaam bij BoerenNatuur als consulent voor de agrarische natuurverenigingen in Friesland en Groningen. Ik woon, buiten mijn werkgebied, in de provincie Drenthe in het dorpje Zuidlaren vlakbij het Drentse Aa-gebied tussen de bloemrijke akkers. Ik ben begonnen met de studie bos- en natuurbeheer, middelbare tuinbouwschool in Frederiksoord. Daarna heb ik de studie een vervolg gegeven en heb de HBO studie bos- en natuurbeheer bij Larenstein afgemaakt. Mijn afstudeerrichting was natuur-en landschapstechniek. Na vele stages en werkervaring met als onderwerpen; beheer, onderzoek, natuur- en milieueducatie, inrichting, veldwerk, etc. kwam ik 3 jaar geleden terecht bij DLG in Groningen. Daar heb ik mij vooral gespecialiseerd in de aanvraagbegeleiding voor agrariërs en particulieren wat betreft de subsidies voor agrarisch natuurbeheer, natuurbeheer en particulier natuurbeheer. Deze kennis ga ik nu inzetten in mijn rol als consulent voor de ANV's. *lees verder...*

Deze knelpunten en adviezen zijn voorgelegd aan IPO. Met IPO is afgesproken om SNL snel te evalueren, zowel op technisch als beleidsmatig vlak, zodat nog voor het volgende seizoen verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.

Aansprakelijkheid

ANV's lopen financiële risico's bij het maken van collectieve beheerplannen en bij het aanvragen van beheersubsidies voor hun leden. BoerenNatuur pakt die risico's op twee manieren aan: *voorkomen en verzekeren*.

Voorkomen

Financiële risico's kunnen worden beperkt door het verbeteren en verduidelijken van SNL. In overleg met IPO is eerst gekeken wie aansprakelijk is voor welke taken. Dat is nu duidelijk. Er is een groot verschil in aansprakelijkheid tussen de taken van de ANV als gebiedscoördinator en als hulp bij het aanvragen van SNL-subsidies.

Als gebiedscoördinator voert de ANV taken uit in opdracht van de Provincie (collectief beheerplan en last-minute beheer). De provincie keurt deze producten goed. Met die goedkeuring neemt de provincie de aansprakelijkheid over van de ANV. Om zich tegen schadeclaims in te dekken legt de Provincie de goedkeuringsbesluiten ter visie.

Dat is anders bij het aanvragen van SNL-subsidies. Dat doen ANV's in opdracht van hun leden. Als bestuurders van ANV's daarbij fouten maken zijn zij daar zelf aansprakelijk voor. Met een juridisch waterdichte verklaring kan de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid voor dit risico bij de belanghebbende leden worden neergelegd. BoerenNatuur en IPO werken nog aan verbetering van de procedure van de subsidieaanvragen en een goede verklaring.

Verzekeren

Bestuurders en functionarissen van de ANV lopen dus vooral financiële risico's bij het aanvragen van beheersubsidies. Het is wenselijk dat de mensen die dit werk doen zich verzekeren tegen deze risico's. BoerenNatuur ontwikkelt hiervoor een brede en betaalbare collectieve verzekering voor bestuurdersaansprakelijkheid. Functionarissen die in opdracht van de ANV opereren, moeten beschikken over een goede verzekering voor beroepsaansprakelijkheid bestuurdersaansprakelijkheid. 🌱

Agrarische verbindingzone voor akkerfauna

Het collectief beheerplan voor akkerfaunabeheer in het Noordenveld was de eerste stap naar de ontwikkeling van de eerste Agrarische Verbindingszone (AVZ). Erik Emmens, initiator van de AVZ, schetst de ontwikkeling van de AVZ, een lint van akkerranden en landschapselementen (singels) door het agrarisch landschap.

“In eerste instantie hebben we bij ANV Noordenveld een verbinding gemaakt tussen de gebieden waar de akkervogeldichtheden het grootst zijn. De agrarische natuur- en landschapselementen zijn in dit gebied zo goed mogelijk met elkaar verbonden. *lees verder...*

NIEUWE CONSULENT BOERENNATUUR (VERVOLG)

Ik zie mijn rol met name als belangenbehartiger voor de ANV's, het adviseren wat betreft subsidies agrarisch natuurbeheer en begeleiding bij de vele agrarisch projecten.

Het is mijn bedoeling dat ik, namens BoerenNatuur, een bijdrage kan leveren aan een soepeler en hopelijk sneller verloop van de lopende en op te starten agrarisch projecten. Uiteraard moet mijn functie bij BoerenNatuur nog wat vorm krijgen, dus ik zal de ANV's ook vragen waar men behoefte aan heeft wat betreft kennis advies en begeleiding.

Ik kijk uit naar onze samenwerking!

Annemarie Peletier

tel. 06-10 31 49 68

e-mail: apeletier@boerennatuur.nl 🌱

Agrarische verbindingszone voor akkerfauna (vervolg)

De percelen die niet in aanmerking komen voor beheervergoeding vanuit de SNL-regeling, bijvoorbeeld percelen die voor natuurontwikkeling op de beheertypenkaart staan, zijn door middel van FAB-randen met elkaar verbonden. Dit leverde globaal een lijn op van veenhuizen naar Zeijen. De start van de Agrarische Verbindingszone!"

Emmens heeft al behoorlijk wat ervaring als agrarisch natuurbeheerder. Hij begon met akkerrandenbeheer toen het project 'Telen met toekomst' in 2000 van start ging en is momenteel voorzitter van de ANV Noordenveld. Deze ervaring komt goed van pas om op eigen percelen te laten zien wat het akkervogelbeheer precies inhoudt: "mensen moeten zien wat het oplevert, als je het goed presenteert dan begint het vaak te 'leven'. Ze zien bijvoorbeeld dat er op een braakliggend perceel veel patrijzen rondscharrelen en dat de gedeelten van percelen die ik in agrarisch natuurbeheer heb, niet de meest rendabele zijn voor mijn bedrijf. Uiteraard is een passende vergoeding voor

het beheer ook een zeer belangrijk uitgangspunt." De ontwikkeling van de AVZ valt of staat met een heldere communicatie en samenwerking met alle betrokken partijen. Dit levert gebiedsgericht maatwerk op. Het succes van dit jaar was dat de AVZ nu ook bij provincie en

gemeente begint te leven.

"De AVZ is een soort 4^e gewas, lastig, maar als boer wil je toch dat het lukt, want het levert wel degelijk wat op; meer akkervogels, insecten, bijen, meer rust in het gebied, PR voor de landbouw, recreanten kunnen al fietsend en wandelend genieten van de bloeiende akkerranden en er vindt veel samenwerking plaats tussen verschillende partijen wat de cohesie in de streek bevordert. Ik denk dan aan partijen als, landschapsbeheer Drenthe, de ANV's, de provincie, gemeenten, het waterschap, BoerenNatuur, particulieren, bewoners, de Boermarke, jagers, de TBO's en werkgroep Zeijerwiek.

Uiteraard zijn er qua uitvoeren van beheer nog verbeterpunten. De agrarische verbindingszone kan bijvoorbeeld een kwaliteitsslag maken door het promoten van de wintervoedselpakketten voor akkerfauna en het zogenaamde slim slootbeheer. Dit laatste uiteraard in samenwerking met het Waterschap, in het kader van: Blauw vult in samenwerking met de ANV een Groene Dienst in. De wens voor de toekomst is om de AVZ Noordenveld te verbinden met het Drents-Friese Wold en het Drentse Aa gebied!"

LES OVER WEIDEGOGELS

Leerlingen van de veehouderijopleiding van AOC-Terra te Groningen krijgen dit voorjaar les over weidevogelbeheer.

Agrarisch natuurbeheer maakt tot op heden geen onderdeel uit van het lesprogramma op de agrarische scholen. De ANV's in Groningen vonden dat een slechte zaak. Vanuit het gezamenlijke PR-project 'Boeren Burgers en Buitenlui' hebben de ANV's de afgelopen winter contact gezocht met AOC-Terra dat in Groningen de veehouderij- en akkerbouwopleidingen verzorgt. De leraren stond zeer welwillend tegenover het initiatief.

De lessen worden dit voorjaar gegeven op de praktijklocatie door twee weidevogelvrijwilligers en een veehouder. Later dit voorjaar volgen nog een aantal veldlessen. 🌿

ERESPELDEN BOERENNATUUR UITGEREIKT

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 17 maart jl. zijn de vertrekkende bestuursleden Jan de Kam en Maarten Schoone onderscheiden met de BoerenNatuurspeld.

De Kam en Schoone zijn vanaf het begin betrokken bij BoerenNatuur. Voorzitter Togtema bedankte hen voor hun inzet en betrokkenheid.

De speld is nu in totaal drie keer uitgereikt, erlid Roel Cazemier ging hun voor. 🌿

Agrarische natuurvereniging 'De Wisper Wulp' opgericht

In Wezup is onlangs de Agrarische Natuurvereniging 'De Wisper Wulp' opgericht. De agrarische natuurvereniging, de eerste in de gemeente Coevorden, wil in Wezup en omgeving de flora en fauna beschermen en vooral het karakteristieke landschap in en rond het dorp instandhouden. 'We willen bijdragen aan een vitaal platteland door boer en burger dichterbij elkaar te brengen. We werken aan een platteland waar natuur, landbouw en toerisme floreren', zo zegt mede-initiatiefnemer Gerrit Haddering. Volgens Haddering blijkt dat veel burgers erg betrokken zijn bij het landschap en hun woonomgeving. Inmiddels hebben zich al bijna dertig leden aangemeld. Haddering: 'Het dorp was vijftig jaar geleden vooral een werkdorp met een bruisend agrarisch leven. Het dorp van nu is een verzameling van verschillende leefstijlen en behoeften. Dat levert kansen op voor nieuwe vormen van samenwerking.

De naam De Wisper Wulp is gekozen als symbool van het feit, dat de vogels al jaren niet meer in Wezup voorkomen en die initiatiefnemers graag zouden terugzien. 'De wulp zocht hulp en krijgt nu dus die hulp van onze natuurvereniging.' De Wisper Wulp wil volgens Haddering met name de kansen benutten op het gebied van natuurbeheer, recreatie en toerisme. Inmiddels is een voorlopig bestuur gevormd van vijf personen, onder wie twee agrariërs. Daarnaast gaat een projectcommissie zich bezighouden met onder meer de organisatie en uitvoering van projecten op het gebied van aanleg en beheer van bloemrijke akkerranden, herstel en aanleg van dorpsommetjes en onderhoud van houtsingels. De vereniging wil daarnaast ook lezingen, cursussen en workshops organiseren. 🌿

Frans Brandwagt, Laura Chorus (beide zittend), Gerrit Haddering en Seerp Ybema (r) zijn mede-initiatiefnemers van de agrarische natuurvereniging De Wisper Wulp.

Foto: Coevorden HuisAanHuis/Kon. Boom Uitgevers

WEIDEVOGELKENNISDAG BREEKT WEDEROM BEZOEKERSRECORD

Vanwege een iets gewijzigde opzet van de Friese Weidevogelkennisdag, werd de van oorsprong in oktober georganiseerde bijeenkomst, dit maal op 3 februari georganiseerd.

Als locatie was gekozen voor de Buitenplaats in Earnewald welke is gelegen in Nationaal Park De Alde Feanen en waarbij het kantoor van de BFVW en het Fries Landbouwmuseum onder 1 dak zijn gevestigd. Wellicht hebben een nieuwe opzet, een ander periode in het jaar en de toepasselijke centrale locatie bijgedragen aan een record aantal bezoekers van ca 320 personen.

In het ochtendgedeelte hebben vier gastsprekers boeiende presentaties verzocht over de onderwerpen: 'het intieme leven van de grutto', 'voorkomen van predatie', 'effecten beheer op kuikenoverleving' en 'sturende factoren op vestiging van weidevogels'.

Tijdens de lunchpauze was er door de ongedwongen sfeer voldoende ruimte om te netwerken en met de andere bezoekers kennis en ervaringen onderling uit te wisselen. In het middagdeel was er ruimte om vanuit de zaal vragen te stellen aan de inleiders die deelnamen aan het forum.

BoerenNatuur heeft de meeste vragen en antwoorden daarop op haar website geplaatst. Dit is eveneens het geval voor de samenvattingen van de verzorgde presentaties. Kijken dus op www.boerennatuur.nl 🌿

Laatste pioniers verlaten BoerenNatuur

Tien jaar geleden waren ze pioniers en begonnen ze een nieuwe koepelorganisatie, nu stappen ze uit een club die op de kaart staat. Jan de Kam en Maarten Schoone zijn de laatste bestuurders van BoerenNatuur die vanaf de start bij deze koepel van agrarische natuurverenigingen betrokken waren. 17 maart jl. namen ze tijdens de Algemene Ledenvergadering van BoerenNatuur na bijna tien jaar afscheid.

Bijna tien jaar geleden stapten 22 agrarische natuur- en milieuverenigingen uit het NLTO-gebied (Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland) bij elkaar in de overkoepelende organisatie In Natura Noord, later omgedoopt tot BoerenNatuur. Vanuit iedere provincie werd een bestuurder van een agrarische natuurvereniging afgevaardigd voor het bestuur. Jan de Kam werd de Friese vertegenwoordiger en Maarten Schoone vertegenwoordigde Flevoland.

Melkveehouder De Kam was voorzitter van de agrarische natuurvereniging De Fjûrlannen in Aldeboarn, die zich in die jaren vooral op ganzenbeheer richtte. „Als voorzitters van de ganzenverenigingen in Friesland kwamen we al een paar keer per jaar bij elkaar”, vertelt hij. „Vanuit dit overleg ben ik in het bestuur van BoerenNatuur gekomen.”

De oprichting van een koepel van agrarische natuurverenigingen heeft zeker nut gehad, blik hij terug. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer heeft een grote vlucht genomen. Momenteel heeft BoerenNatuur bijna zestig leden die goed zijn voor tienduizenden hectares landbouwgrond waar aan een vorm van agrarisch natuur- en landschapsbeheer wordt gedaan.

Rompslomp

Wat echter ook is gegroeid, is het aantal regels en de bureaucratie, stelt De Kam vast. „De rompslomp is enorm toegenomen.

Dat is op zich niet erg, maar het moet dan ook wat toevoegen en daar merk ik nog weinig van. Laten we het vooral simpel houden, dat is altijd mijn stokpaardje geweest. Er wordt veel gepraat en vaak weinig bereikt en dat is wel eens frustrerend.” Neem bijvoorbeeld de discussie over de predatie bij weidevogelbeheer en de aanpak van de overlast van zomerganzen. „Er ligt een plan van aanpak, maar vervolgens wil iedereen daarover meepraten. Kijk maar naar de ingezonden stukken in de kranten. Gevolg is dat er nog steeds veel te weinig gebeurt.” Niet dat De Kam gefrustreerd uit het bestuur van BoerenNatuur stapt. „We hebben de afgelopen jaren veel bereikt. Het aantal hectares weidevogelbeheer bijvoorbeeld is sterk toegenomen en de invoering van mozaïekbeheer werpt zijn vruchten af. En we hebben ervoor gezorgd dat er een goede gedoogregeling voor ganzen is gekomen.

Maar je moet nu wel zorgen dat je je positie ook vasthoudt. Ik maak me wel zorgen over de toekomst wat de financiering betreft. De bezuinigingen van staatssecretaris Bleker komen ook op de agrarische natuurverenigingen af en ik ben benieuwd hoe Bleker het agrarisch natuurbeheer in zijn puntenstelsel voor toeslagpremie meeneemt. Daar moeten agrarische natuurverenigingen erg alert op zijn.”

Maarten Schoone, melkveehouder in Lelystad, onderschrijft dat. „Volgens mij is het vijf voor twaalf, maar niet iedereen beseft dat. Het is voor de agrarische sector van groot belang om nu een gezamenlijk standpunt in te nemen. Dat geldt voor de koepels van agrarische natuurverenigingen en voor LTO. [lees verder...](#)”

Laatste pioniers verlaten BoerenNatuur (vervolg)

„We moeten met z'n allen één gezicht vormen, anders vissen we achter het net.” Samenwerking, dat is ook binnen BoerenNatuur altijd zijn stokpaardje geweest. Geen dictaten afwachten, maar zelf met voorstellen komen. En ook de burger bij agrarisch natuur- en landschapsbeheer betrekken. „We verzorgen in Flevoland excursies voor scholen en zijn nu bezig met een fietspadenplan om burgers en toeristen kennis te laten maken met het agrarische gebied.”

Schoone kwam in BoerenNatuur als bestuurder van natuur- en milieucoöperatie Rivierduingebied, tussen Lelystad en de Ketelbrug. Georganiseerd agrarisch natuurbeheer in Flevoland bestond in die tijd vooral uit weidevogelbeheer, maar verschuift zich de laatste tijd steeds meer naar akkervogels als de grauwe kiekendief, gele kwikstaart, graspieper en bontbekplevier. Het aantal aangesloten verenigingen in Flevoland is inmiddels verdubbeld: van drie naar zes.

Schoone: „Agrarisch natuurbeheer heeft zijn plek neergezet, ook in Flevoland. Nu is het zaak om die plek vast te houden en mensen enthousiast te houden. En dat valt niet mee. Boeren moeten niet afhaken door frustratie over regelgeving en zo. Er zijn ons minder regels beloofd, maar daar is nog niet veel van te merken. Daarvoor is het nodig dat de overheid ons het vertrouwen geeft, bijvoorbeeld door certificering. Maar tot nu toe komen er eerder meer dan minder regels.”

Meepraten

Het is duidelijk, de boerenbestuurders zijn een andere werkwijze gewend dan het ambtelijk apparaat en dat botst wel eens. „We willen graag op tijd meepraten over dingen; nu zijn we nog te veel bezig met de reparatie van regels en daar gaat veel tijd inzitten. Het gaat allemaal veel te stroef, ook bij de betaling, en dat is jammer”, stelt De Kam.

De twee bestuurders stappen als laatste pioniers uit BoerenNatuur en sluiten daarmee een tijd van veel overleg en vergaderingen af, maar ook van persoonlijke contacten. Hun netwerk is verbreed, maar ook hun kijk op het eigen bedrijf. De Kam: „Ik was helemaal niet zo'n vogelman, maar kijk er nu toch met

COBY DEKKER OPVOLGER MAARTEN SCHOONE

Tijdens de algemene ledenvergadering van 17 maart jl. ben ik door de Flevolandse ANV's voorgedragen om Maarten Schoone op te volgen als provinciaal voorzitter. Ik ben Coby Dekker-van den Berg en heb een agrarisch bedrijf tussen Dronten en Elburg. Sinds 10 jaar heb ik naast mijn akkerbouwgewassen (aardappelen, uien, suikerbieten, winter-tarwe, wortelen en bonen) diverse soorten akkerranden. Samen met 2 andere ondernemers ben ik initiatiefnemer en thans voorzitter van de ANV Rondom Het Greppelveld. Het werkgebied van de ANV ligt aan de oostkant van Oostelijk Flevoland en beslaat ruim 4000 ha. Onze eerste ledenvergadering was 7 februari jl. en op dit moment hebben wij ruim 60 leden. Dit zijn zowel agrarische en recreatieve ondernemers als burgers. Ik heb bestuurlijke ervaring op diverse terreinen (o.a. landbouw, voorlichting, bedrijfsverzorging, ontwikkelingsamenwerking, Rabobank, waterschap) en houd ervan nieuwe dingen te ontwikkelen en denk graag ook buiten de gangbare structuren. In mijn nieuwe functie als provinciaal voorzitter hoop ik door mijn eigen inbreng, samen met andere bestuurders, nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Tevens wil ik graag nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan ten behoeve van het agrarisch natuurbeheer. 🌱

Groningse ANVs krijgen prijs van Vogelbescherming Nederland

Veel vogelsoorten zijn voor hun overleving in sterke mate afhankelijk van het boerenland. Soorten als kerkuil, grutto en boerenzwaluw komen bijna uitsluitend in deze gebieden voor. Echter, door verandering van het agrarisch cultuurlandschap, verstedelijking en intensivering van de landbouw gaan veel vogels van het boerenland nog altijd in aantal achteruit.

Vogelbescherming Nederland maakt zich daarom sterk voor een betere bescherming van onze boerenlandvogels en ziet hierbij een belangrijke rol voor de agrarische natuurverenigingen. Zij zetten zich immers al jaren in voor de bescherming van natuurwaarden in het agrarisch landschap. Mede dankzij de inzet van agrarische natuurverenigingen gloort er nog altijd hoop voor de vogels op ons boerenland. Vogelbescherming wil de agrarische natuurverenigingen graag bij hun werk.

Op 20 januari organiseerde Vogelbescherming Nederland in samenwerking met Natuurlijk Platteland Nederland, ZLTO en Veelzijdig Boerenland de eerste landelijke dag voor agrarische natuurverenigingen. Op deze dag werden ook de prijswinnaars bekend gemaakt van de Prijsvraag "Hoop voor Boerenlandvogels" van Vogelbescherming Nederland. Onder de prijswinnaars bevonden zich 2 agrarische natuurverenigingen uit Groningen: Wierde & Dijk en de ANOG.

Wierde & Dijk heeft het project "Voedsel voor Erfvogels" ingediend en heeft voor dit project een prijs gewonnen. Agrarisch natuurbeheer richt zich in grote mate op weide- en akkervogels. De jury vindt daarom het project van Wierde & Dijk zeer origineel.

Dit project richt zich namelijk op erfvogels. Het project heeft een groot bereik en de kosten zijn laag. Het idee om deelnemers aan het project foto's van de toegepaste maatregelen te laten maken, wordt als zeer leuk beschouwd. De jury is ook van mening dat een stukje competitie tussen de deelnemers ("Hoeveel vogels heb jij op je veldje?") kan leiden tot een grotere betrokkenheid van deelnemers. Dit kan worden versterkt door het organiseren van een Tuinvogeltelling. Het project is door de jury als erg goed beoordeeld en wordt daarom beloond met een prijs van € 2.200.

ANOG heeft het project Wintervoedselveldjes voor Akkervogels ingediend en heeft voor dit project een prijs gewonnen. Gebrek aan voedsel in de winter is een van de oorzaken van de achteruitgang van verschillende soorten akkervogels. Door het inzaaien van veldjes met graan en andere zaaddragende gewassen speciaal voor overwinterende vogels wordt het voedselaanbod in de winter verhoogd.

Op zich geen vernieuwende maatregel, aangezien dit in de SNL regeling al mogelijk is. Echter, de aanvraag van de ANOG betreft echter een gebied dat door de provincie niet is aangewezen als kerngebied voor akkervogels. Het gebied is echter wel zeer rijk aan vogels. Het projectvoorstel is zeer kosteneffectief en kan daarom een groot effect opleveren op akkervogels.

In ogenschouw nemende dat terreinbeherende organisaties in aangrenzende gebieden eveneens akkers voor akkervogels gaan beheren wil de jury deze inzending belonen met een prijs van € 7.500. De jury wil de ANOG wel van harte aanraden om contact te zoeken met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer die akkers vogelvriendelijk zullen gaan beheren in het gebied langs de Ruiten Aa. 🌱

Sippe Bron opvolger van Jan de Kam

Vanaf 17 maart 2011 ben ik actief als bestuurslid van BoerenNatuur vanuit de provincie Friesland. Ik ben 56 jaar geleden geboren, getogen en nog steeds werkzaam in Munnekeburen, een plaats ten westen van Wolvega. Wij hebben daar in maatschap een melk- annex zoogkoeienbedrijf dat na verplaatsing in de ruilverkaveling gedeeltelijk weer in het natuurgebied De Rottige Meenthe is gesitueerd. Het bedrijf is 62 ha groot en bestaat uit 22 ha reguliere landbouwgrond met daarnaast 42 ha pacht van SBB. Mijn ervaringen met agrarisch natuurbeheer zijn er al van jongs af aan geweest, wat wil je met een bedrijf te midden van een natuurgebied. Als bestuurder ben ik mij vanaf 1997 actief met agrarisch natuurbeheer gaan bezighouden. Er is toen vanuit de LTO afdeling een werkgroep opgezet om de mogelijkheden in de gemeente Weststellingwerf te onderzoeken. Wij zijn begonnen met ecologisch bermbeheer, dat is een groot succes geworden als je kijkt naar de resultaten. In de jaren daarna zijn weidevogelbeheer en ganzengedooogebieden erbij gekomen.

Sinds 2 jaar ben ik actief als voorzitter van ELAN; een samenwerkingsverband in Zuidoost-Friesland van de ANV's, met als doel te kijken naar de mogelijkheden die er zijn op het gebied van natuur, water, lucht, bodem, biodiversiteit, klimaat enz. Een brede opdracht die door middel van een visie voor het gebied is gemaakt en nu verder door middel van projecten en insteek op de discussie GLB gelden verder uit gevoerd moet worden. Tot nu toe vind ik dit een van mijn mooiste klussen; gezien de brede inzet op diverse items, maar ook het constateren dat je in gezamenlijkheid heel veel kunt bereiken.

Mijn inzet als bestuurder bij BoerenNatuur zal hier niet zoveel van afwijken, wel heb ik een aantal aandachtspunten. Zo zal de communicatie cq. PR richting burger extra aandacht nodig hebben. Ook het netwerken met politiek, instanties en verenigingen zal extra aandacht verdienen, waarbij ook vanuit de ANV's er best hier en daar een schepje bovenop mag naar de lokale situaties toe. Waar wij als BoerenNatuur ook over na mogen denken, is houden wij ons alleen bij landschap- weidevogel- en ganzenbeheer of gaan wij inzetten op verbreding waarbij we de kracht die wij als ANV's hebben, gaan gebruiken. Daarnaast zal er volop ingezet moeten worden op samenwerking, we doen het al in de weidevogelkringen maar je kunt het uitrollen naar diverse andere terreinen. Ik kijk uit naar de samenwerking met iedereen en onze inzet moet leiden tot een duurzaam rendabele landbouw die in harmonie is met zijn omgeving. 🌱

BLOEMRIJKE AKKERS

De afgelopen maanden is hard gewerkt om het project Bloemrijke akkers in Drenthe ook de komende drie jaren (2011-2013) uit te kunnen voeren. Het project wil het landschap gevarieerder en aantrekkelijker maken voor nectaretende insecten maar ook voor bewoners en recreanten in het landelijk gebied.

Gemeenten en deelnemers zijn enthousiast, desondanks hebben verschillende gemeenten in het kader van de bezuinigingen besloten niet te participeren in het vervolgproject.

Op dit moment zijn er toezeggingen van de gemeenten Tynaarlo, Aa & Hunze en Emmen om mee te doen. De gemeente Midden-Drenthe is positief over het initiatief maar kan pas na 31 maart een definitieve toezegging doen.

De organisatie in de deelnemende gemeenten zal voornamelijk lopen via de plaatselijke ANV's. De contactpersonen zullen binnenkort in de gebieden inventariseren wie er dit jaar weer een prachtige bloemrijke akker wil aanleggen. 🌱

Proef Groenblauwe Diensten in Groningen

Zes agrarische natuurverenigingen in Groningen starten binnenkort met een proef voor het leveren van groenblauwe diensten. Het gaat om De Eendracht, Meervogel, Ons Belang, Stad & Ommeland, Wierde & Dijk en Zuidelijk Westerkwartier. Gedeputeerde Douwe Hollenga deed in samenwerking met Johannes Lindenbergh (Waterschap Noorderzijlvest) en Aaltje Rispen (Wetterskip Fryslân) de aftrap in de buitenplaats van het Groninger Landschap in Pieterburen.

In de proef worden de komende drie jaar experimenten uitgevoerd met natuurvriendelijke oevers, akkerranden, het laten staan van riet in de sloten, het vasthouden van water met stuwtjes en bodembeheer. De proef is tot stand gekomen door nauwe samenwerking tussen BoerenNatuur, Provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân. De kosten bedragen ruim drie ton.

‘Met dergelijke projecten kunnen agrarische natuurverenigingen zich onderscheiden’, aldus Douwe Hollenga. ‘Groenblauwe diensten zijn een aantrekkelijke mogelijkheid voor boeren om extra inkomen te halen. De overheid zou een deel van de GLB-gelden via dit soort projecten door kunnen sluisen naar de agrarische natuurverenigingen.’

Johannes Lindenbergh wil met de proef vooral ervaring opdoen in het realiseren van groenblauwe diensten. ‘Ik ben benieuwd naar de samenwerking tussen boeren en de waterschappen. Wat kunnen we uitbesteden? En wat blijven we zelf doen?’

Alex Datema (provinciaal voorzitter van BoerenNatuur) is trots op de zes agrarische natuurverenigingen. ‘We zijn echte voorlopers met dit project’ De komende maanden gaat een projectteam van BoerenNatuur, Waterschap Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslân en Provincie Groningen in samenwerking met de 6 agrarische natuurverenigingen inventariseren welke leden de diensten willen gaan uitvoeren. Komend najaar wordt begonnen met de realisatie van de diensten. 🌱

MICHAEL DUINTJER NIEUWE ADVISEUR BOERENNA TUUR

Per 1 maart zit ik namens Stichting Behoud Natuur en Landschap (SBNL) in het bestuur van BoerenNatuur als adviseur

particulier natuurbeheer. Sinds 1988 ben ik directeur beheerder van het particuliere landgoed “BV Landgoed het Westersche veld van Rolde”, ca. 200 hectare groot met bos, heide, venen/vennen en een restant landbouwgrond. Het landgoed bestaat sinds 1930 en ligt ten zuiden van Rolde. Ik woon in een voormalige boerderij op het landgoed. Ons landgoed is in 1995 gestart met een pilot project voor nieuwe natuur. Na vele jaren onderhandelen is de omvorming in 2000 afgerond. Sinds die tijd heb ik mij ingezet om anderen te adviseren bij eventuele omvorming. Ik richt mij dan hoofdzakelijk op het natuurdoel en het inrichtingsplan om er voor te zorgen dat in de toekomst de nieuwe natuur voldoende haalbaar en betaalbaar te onderhouden is. Binnenkort ga ik nog een stuk grond herinrichten in nieuwe heide. Alle knelpunten betreffende particulier natuurbeheer zou ik graag van u willen vernemen. Ik zal mijn uiterste best doen deze zaken onder de aandacht te krijgen en met oplossingen te komen. Samen staan we sterk en kunnen we ons belang maximaal behartigen!

Michael Duintjer

tel. 06-43735235

e-mail: Westerscheveld@planet.nl 🌱

Passie voor Weidevogels

Op 23 maart 2011 vond op het landbouwbedrijf van Gerrit Hofstra de presentatie plaats van het boek *Weidevogels*. De auteur Astrid Kant, zit al bijna 25 jaar in het voorjaar vele uren in een schuilhutje om het broedgedrag van de weidevogels te bestuderen en fotograferen. Dit resulteerde in een schitterend boek over weidevogels en de bescherming van deze prachtvogels.

Sippe Bron, sprak voor het eerst in zijn nieuwe rol als voorzitter van BoerenNatuur Fryslân: "Allereerst dank en een compliment aan de auteur Astrid Kant, Uitgeverij Roodbont en de Provincie Fryslân voor het mogelijk maken van de uitgave van het boek. De motivatie en toewijding van boeren, natuurbeheerders en vrijwilligers is de sleutelfactor voor de instandhouding van de weidevogels. Een boek die het werk van al deze enthousiaste mensen op hun juiste waarde schat en beschrijft is van enorme betekenis. Zo'n boek steekt je als het ware een hart onder de riem!" Het eerste exemplaar van het Weidevogelboek werd door Astrid Kant uitgereikt aan gedeputeerde Adema.

*Gedeputeerde Adema overhandigde het boek *Weidevogels* aan Gerrit Hofstra (weidevogelbeheerder/melkveehouder), Sippe Bron (BoerenNatuur), Mient Douma (BFVW) en namens alle TBO's Ultje Hosper (It Fryske Gea).*

BoerenNatuur heeft, mede namens de aangesloten ANV's, een bestelling bij voorinschrijving geplaatst bij Uitgeverij Roodbont van maar liefst 1100 exemplaren. Daarmee staat nu al vast dat een groot deel van de eerste druk van het boek zijn weg naar de doelgroep vindt. ANV's die nog willen bestellen, kunnen hiervoor contact opnemen met Nieske Vonk: nvonk@boerennatuur.nl. Let wel: op = op! 🌱

Gezicht voor groenblauwe diensten

Iedereen praat er over groenblauwe diensten. Niemand die precies weet wat het is en wat je er mee kunt. Groningen heeft de koe bij de hoorns gevat. BoerenNatuur, provincie en waterschap gaan samen aan de slag om groenblauwe diensten een gezicht te geven. Nieuwe kansen voor boeren, voorspelt Alex Datema, voorzitter van BoerenNatuur Groningen.

Gedeputeerde Douwe Hollenga gaf donderdag 3 maart in het gebouw van het Groninger Landschap in Pieterburen het startsein voor het driejarige project. Boeren kunnen vijf diensten uitvoeren en daar een vergoeding van het waterschap voor krijgen. Het gaat om aanleg en beheer van natuurvriendelijke oevers, het langer vasthouden van water in het gebied, om randenbeheer bij de sloten, het laten staan van riet in de sloten en om verbetering van de bodemkwaliteit.

Waterschapsbestuurder Johannes Lindenberg van Noorderzijlvest vindt dat boeren prima kunnen worden ingeschakeld voor groenblauwe diensten. Het waterschap is al langer bezig met natuurvriendelijke oevers, meldde hij in de bijeenkomst. Onder andere langs het water van de Pieterbuurster Maar in Noord-Groningen. „Die oevers kun je zelf in beheer hebben, maar dat is niet ons eerste doel. Boeren kunnen het ook doen.” Ook Aaltje Rispens van Wetterskip Fryslân huldigt dat standpunt.

Gedeputeerde Douwe Hollenga en waterschapsbestuurders Johannes Lindenberg van Noorderzijlvest en Aaltje Rispens van Wetterskip Fryslân startten met groen en blauw water het project groenblauwe diensten in Groningen. Foto: Wiebe Dijkstra

VERVOLG GROENBLAUWE DIENSTEN

Gedeputeerde Hollenga ziet een relatie tussen groenblauwe diensten en de GLB-gelden uit Brussel. Lindenberg van Noorderzijlvest denkt dat de tijd komt dat er alleen bedrijfstoelagen worden verstrekt als de boer meewerkt aan verbetering van de kwaliteit van de omgeving. „Zorgen voor biodiversiteit wordt de tweede functie voor de boer”, voorspelt hij. Hollenga: „Geld wordt straks meer ingezet via projecten en programma’s. Agrarische natuurverenigingen kunnen daar op inspelen.”

Het pilotproject in Groningen vindt plaats in zes agrarische natuurverenigingen. Dat zijn Wierde en Dijk, Stad en Ommeland, De Eendracht, Ons Belang, Zuidelijk Westerkwartier en Meervogel. De provincie Groningen, waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân willen zo meer inzicht krijgen in de rol van de boer bij het uitvoeren van werk voor de Kaderrichtlijn Water en Waterbeheer 21ste eeuw.

BoerenNatuur treedt met de groenblauwe diensten op als intermediair tussen de overheid en de boeren, stelt voorzitter Datema. Het proefproject bestaat uit twee fasen. De inventarisatie en de uitvoering van de werkzaamheden. De vraag is waar we tegen aan lopen met vergunningen en procedures, zegt projectleider Gerard van Drooge. „Het waterschap heeft daar ervaring mee, de boer nog niet.”

Afsluiting Natuurbraakproject

De maatregelen die in de provincie Groningen zijn genomen voor bedreigde vogelsoorten op het akkerland blijken succesvol te zijn. Begin 2009 begonnen akkerbouwers in een aantal geselecteerde gebieden met nieuwe maatregelen. De akkerbouwers hebben wintervoedselveldjes aangelegd en langs randen van de akkers hebben zij een kruiden/graanmengsel ingezaaid. In de randen kunnen akkervogels voedsel en broedgelegenheid vinden.

De genoemde maatregelen zijn in het voorjaar van 2009 opgestart op initiatief

van de provincie Groningen binnen het zogeheten Natuurbraakproject. Drie agrarische natuurverenigingen, ANOG, Wierde & Dijk en Ons Belang, hebben het project samen uitgewerkt en uitgevoerd. De genomen maatregelen zijn onderzocht. Vooral de wintervoedselveldjes gaven opmerkelijke

resultaten te zien. In Oost-Groningen kwamen duizenden geelgorzen op het wintervoedsel af, vaak honderden bij elkaar. Ook ringmussen kwamen in grote aantallen voor. Op de kruidenrijke randen en percelen zijn grote aantallen groenlingen en kneutjes geteld. De soortenrijkdom bij deze veldjes en randen was enorm. Het project heeft twee jaar gelopen, het is in het voorjaar van 2011 afgerond.

Onder de titel 'Vaart houden in het akkervogelbeheer: cruisecontrole of in de versnelling?' kwam een groot aantal deelnemers en andere betrokkenen op 26 januari in Thesinge bijeen.

Tijdens een verfrissende wandeling werd een toelichting gegeven op de resultaten van het project, hierbij was ook gedeputeerde Douwe Hollenga aanwezig die zich positief uitliet over de voortvarendheid waarmee dit project is uitgewerkt en de resultaten die zijn bereikt. De aanwezigen

werden tijdens de middag geïnformeerd over de nieuwe ontwikkelingen in het akkervogelbeheer en de nieuwe projecten die worden opgestart, zoals de GLB-pilot en het leefgebiedenproject. 🌱

COLOFON

Uitgave van: BoerenNatuur

Aan deze uitgave werkten mee:

Annemarie Peletier

Gerard van Drooge

Liesbeth de Haan

Sybe van der Schaar

Nerus Sytema

Sippe Bron

Michael Duintjer

Coby Dekker

Ida Hylkema

Wiebe Dijkstra

Trudy van Wijk

ANV De Wisperwulp

Nieske Vonk

Steven Kragten

Jouke Altenburg

Mede mogelijk gemaakt door:

De volgende nieuwsbrief
verschijnt juni 2011

Postbus 186, 9200 AD Drachten

T 0512 - 30 50 50

F 0512 - 30 50 51

info@boerenatuur.nl

www.boerenatuur.nl